

LAKIALOITE 183/1999 vp

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiaksmaksuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

Maahamme on viime vuosina perustettu perinteisten sosiaali- ja terveydenhuollon laitosten rinnalle yhä lisääntyvässä määrin kuntien ja yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottajien ylläpitämiä palvelutaloja. Eniten niitä on syntynyt vanhustenhuollon alueelle.

Perinteisten laitosten ja näiden palvelutalojen tarjoaman palvelutason välinen raja on hyvin ohut. Sen sijaan näiden kahden toimintayksikkötyypin asiakkaiden oikeuksien välillä on ammottava kuilu.

Nyt voimassa olevassa asetuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista ei ole vielä näiden palvelutalojen asiakkaille taattu minäänlaista oikeutta käyttövaraosuuteen omista eläke- ja muista tuloistaan, kun taas pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevien omaan käyttöön on jätettävä mainitun asetuksen mukaan vähintään 20 prosenttia näistä tuloista ja vähintään 450 markkaa.

Säädöstömmme jälkeenjääneisyyden takia näiden palvelutalojen suurin asiakasryhmä, vanhukset, joutuvat varsin monissa kunnissa luovuttamaan kaikki tulonsa palveluasumisensa maksumiin. Saadakseen sitten edes hieman kuukau-

sittaista henkilökohtaista käyttövaraa esimerkiksi hiustensa tai kipeytyneiden jalkojensa hoitoa varten heidän on vielä nöyryyttävä. Vanhus saattaa tämän takia joutua jopa ensimmäisen kerran elämässään hakemaan tätä kuntien keskimäärin myöntämää noin 500:aa markkaa toimeentulotukena. Tällainen kahden palvelurakennetyypin asiakkaiden käyttövaraoikeuksien erilaisuus on, paitsi näitä asiakkaita nöyryyttävää, myös ristiriidassa kansalaistemme yhdenvertaista kohtelua edellyttävien perustuslaillisten oikeuksien kanssa.

Lakialoitteessa ehdotetaan, että oikeus käyttövaraosuuteen eläke- ja muista tuloista olisi perinteisten laitosten lisäksi kuntien ja yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien ylläpitämien palvelutalojen asiakkailta. Tätä koskeva säännös ehdotetaan otettavaksi lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 3 päivänä elokuuta 1992 sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettuun lakiin (734/1992) uusi 10 b § seuraavasti:

10 b §

Pitkäaikainen laitoshoidon ja ympärivuorokautiset asumispalvelut

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa tai ympärivuorokautisessa asumispalvelussa olevalta peritään maksukyvyyn mukaan määräytyvä maksu. Maksu voi olla enintään 80 prosenttia hoidossa olevan kuukausitulosta. Maksu voidaan kuitenkin määrätä enintään sen suuruiseksi, että hoitoa saavan henkilön henkilökohtaiseen käyttöön jää kuukausittain vähintään 450 markkaa. Perittävä

maksu ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Ympärivuotiseksi asumispalveluksi katsotaan asuminen kunnan tai yksityisen sosiaali- ja terveyspalvelun tuottajan ylläpitämässä toimintayksikössä, jossa on ympärivuorokautinen valvontahenkilö.

Tarkemmin maksun perimisestä voidaan säätää asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2000.

Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 1999

Liisa Hyssälä /kesk
Jouko Jääskeläinen /skl
Pentti Tiusanen /vas
Rainer Erlund /erl
Johannes Leppänen /kesk
Mikko Immonen /vas
Leea Hiltunen /skl
Raimo Mähönen /sd
Antti Rantakangas /kesk
Raimo Vistbacka /ps
Osmo Puhakka /kesk
Petri Neittaanmäki /kesk
Anu Vehviläinen /kesk
Kyösti Karjula /kesk
Timo Kalli /kesk
Olavi Ala-Nissilä /kesk
Matti Väistö /kesk
Sirkka-Liisa Anttila /kesk
Esko Aho /kesk
Hannes Manninen /kesk
Seppo Lahtela /kesk
Matti Vanhanen /kesk

Päivi Räsänen /skl
Ossi Korteniemi /kesk
Ulla Juurola /sd
Mikko Kuoppa /vas
Tero Mölsä /kesk
Ismo Seivästö / skl
Leena Rauhala /skl
Risto Kuisma /rem
Pekka Vilkuna /kesk
Leena Luhtanen /sd
Jaana Ylä-Mononen /kesk
Tanja Karpela /kesk
Pekka Nousiainen /kesk
Juha Korkea-aho /kesk
Maria Kaisa Aula /kesk
Pauli Saapunki /kesk
Seppo Kääriäinen /kesk
Jorma Huuhtanen /kesk
Markku Laukkanen /kesk
Kari Myllyniemi /kesk
Inkeri Kerola /kesk
Niilo Keränen /kesk

Aulis Ranta-Muotio /kesk
Hannu Aho /kesk
Paula Lehtomäki /kesk
Janina Andersson /vihr
Mari Kiviniemi /kesk
Tuija Nurmi /kok
Lauri Oinonen /kesk
Esa Lahtela /sd
Irina Krohn /vihr
Marja-Leena Kemppainen /skl

Hannu Takkula /kes
Mauri Salo /kesk
Eero Lämsä /kesk
Esko-Juhani Tennilä /vas
Seppo Kanerva /kok
Jari Leppä /kesk
Jukka Vihriälä /kesk
Mika Lintilä /kesk
Kirsi Ojansuu /vihr

